

Amasya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
3(1), 27-49, 2014

<http://dergi.amasya.edu.tr>

Öğretmen Adaylarının Bağlanma Stilleri ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki

Burcu Karaşar*

Amasya Üniversitesi, Türkiye

Alındı: 10.09.2013 - Düzeltildi: 13.01.2014 - Kabul Edildi: 31.01.2014

Özet

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerini cinsiyet, anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi ve sosyo-ekonomik düzey açısından karşılaştırmaktır. Bu çalışma betimsel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırma, amacına uygun olarak 2009-2010 Bahar döneminde Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 200 öğrenci üzerinde (120 kız; 80 erkek) gerçekleştirilmiştir. Araştırmada "Bilgi Toplama Formu", "İlişki Ölçekleri Anketi" ve "Sosyal Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada, güvenli bağlanma ve korkulu bağlanma üzerinde cinsiyetler; saplantılı bağlanma üzerinde sosyo-ekonomik düzeyler arasında farklılık olduğu bulunmuştur. Sosyal kaçınma, eleştirilme kaygısı, değersizlik duygusu ve sosyal kaygı üzerinde anne eğitim düzeyleri; sosyal kaygı üzerinde baba eğitim düzeyleri; değersizlik duygusu üzerinde sosyo-ekonomik düzeyler arasında farklılık olduğu bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeyleri arasında orta ve düşük düzeyde ilişkiler olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma Stilleri, Sosyal Kaygı, Üniversite Öğrencileri

*Sorumlu Yazar: Tel.: 358 2181767 E-posta: burcu1982@hotmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2014

Giriş

Kişilerarası ilişkiler, insanların hayatında önemli bir role sahiptir. Diğer insanlarla ilişki kurmak ve uyum içerisinde yaşamak, bireyin yaşam doyumunu etkilemektedir. Mutlu ve doyumsuz bir yaşamın temelinde sağlıklı kişilerarası ilişkiler yatmaktadır. Kişilerarası ilişkilerin alt yapısını oluşturan bağlanma kuramı ilişkilerin niteliği hakkında çok değerli bilgiler sunmaktadır.

Bağlanma kuramı, yakın duygusal bağlar kurma eğilimini insan doğasının temel bir ögesi olarak kabul etmektedir. İlk olarak bebeklik ve çocukluk dönemlerinde koruma, rahatlama ve destek için ebeveynlerle kurulan duygusal bağlar, yaşam boyu devam etmektedir (Bowlby, 1988).

Bowlby (1973, 1980) bağlanmayı, insanların kendileri için önemli gördükleri başkalarına karşı geliştirdikleri güçlü duygusal bağlar şeklinde tanımlamıştır.

Bartholomew ve Horowitz (1991, s.227) yetişkin bağlanma stillerine ilişkin, güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu olmak üzere dört stil açıklamışlardır. Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler kendini değerli hissederler. Diğer insanların genellikle kabul edici ve cevap vericiliğine dair beklentileri vardır. Saplantılı bağlanma stiline sahip bireyler, kendini değersiz hissederler ve diğerlerine yönelik olumlu değerlendirmelerde bulunurlar. Kayıtsız bağlanma stiline sahip bireyler ise kendini değerli hissederler ve sevilebilir olduğu duygusuna sahiptirler. Diğer insanlara karşı olumsuz beklentilere sahiptirler. Kayıtsız bağlanma stiline sahip olan kişiler, yakın ilişkilerden kaçınarak, hayal kırıklıklarına karşı kendilerini korurlar ve böylelikle bağımsızlıklarını ve incinemezliklerini sürdürürler. Korkulu bağlanma stiline sahip bireyler de kendini değersiz hissederler ve sevilmeye layık görmezler. Diğerlerini olumsuz, güvenilmez ve reddedici olarak algırlar. Bu bağlanma stiline sahip kişiler diğerleriyle yakın bağlar kurmaktan kaçınarak, diğerlerinden beklenen reddedilmeye karşı kendilerini korurlar.

Bağlanma kuramına göre, kaygı bozukluklarının, özellikle sosyal fobinin temelinde güvensiz bağlanma yapısı yatar. Sosyal kaygı ve kaçınma davranışı olan bireylerin özerkliğin olduğu dönemlerde annesinin sevgisini kaybetme

korkusu yaşadıkları belirlenmiştir (Leichsenring, 2007; akt: Keskin ve Orgun, 2007).

Sosyal kaygı, sosyal fobi olarak da bilinen bir kavram olarak açıklanmıştır (Dilbaz, Enez ve Yalçın Çavuş, 2011, s.23; Işık ve Taner, 2006).

Sosyal durumlarda mahçup olmaktan korkma, yakınlaşmada zorluk yaşama ve sosyal ilişkilerde zorlanmalar gibi belirtileri olan sosyal kaygı, ortaya çıkarıcı bir etken olmaksızın geç çocukluk ve genç erişkinlik dönemlerinde ortaya çıkmaktadır (Yüksel, 2006).

Sosyal kaygıda toplumun önünde konuşma ya da rapor sunma en fazla ortaya çıkan durumlardır. “Listeler Kitabı” na göre, Amerika’ da toplum önünde konuşma korkusu, ölüm korkusundan daha ön sıralarda yerini almıştır (Dilbaz, 2000, s.3). Kaya ve diğerlerinin (1997) orta ve yükseköğrenim öğrencilerindeki sosyal fobi belirtilerinin yaygınlığına yönelik araştırmalarında da sosyal fobik bireylerde en sık görülen özelliğin “toplum önünde konuşmaktan kaçınma” olduğu bulunmuştur.

İzgiç ve diğerleri (2000), Cumhuriyet Üniversitesi’ ndeki 1003 öğrenci üzerinde sosyal fobi yaygınlığını araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda sosyal fobinin en yaygın olarak görüldüğü yaş grubunun 21-24 olduğu bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinde çok yaygın bir sorun olduğu belirtilmiştir.

Tekin’ in (2008) Muğla Üniversitesi’ ndeki 250 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı bir çalışmada öğrencilerin %48.8’in de sosyal kaygı bozukluğu belirtilerine rastlanmıştır.

Üniversite öğrencileri arasında sosyal kaygının sıklıkla rastlanması, sosyal kaygı konusunda alınması gereken önlemlerin ve yapılması gereken müdahalelerin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Özellikle kişilerarası ilişkilerin çok büyük bir önem taşıdığı öğretmenlik mesleğinde “sosyal kaygı belirtileri” nin olumsuz etkileri çok büyüktür. Sosyal kaygıya yol açan etmenlerin bilinmesi ve bununla ilişkili değişkenlerin araştırılması büyük bir gereksinimdir. Ancak literatürde bağlanma stilleriyle sosyal kaygı arasındaki ilişkiye ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesine ilişkin sınırlı sayıda araştırma vardır.

Eng ve diğerleri (2001) sosyal kaygısı olan 118 kişi üzerinde yapmış oldukları çalışmada, kaygılı bağlanan bireylerin güvenli bağlanan bireylere göre daha düşük yaşam doyumu, daha ciddi sosyal kaygı ve kaçınma, daha fazla depresyon gösterdiklerini bulmuşlardır. 118 kişi üzerinde yapılan çalışma daha sonra 56 kişi üzerinde tekrarlanmış ve 36 kişiden oluşan kontrol grubuyla tekrarlanmıştır. Sosyal kaygının, güvensiz bağlanma ve depresyon arasında aracı bir rolünün olduğu bulunmuştur.

Van Buren ve Cooley (2002) üniversite öğrencileri üzerinde Bartholomew ve Horowitz' in (1991) bağlanma modelini kullanarak bağlanma stilleri ve negatif etkilenim arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırmada bağlanma, depresyon, depresyon eğilimi ve sosyal kaygı ölçekleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda negatif benlik modeline sahip olan bağlanma stillerine sahip kişilerin daha fazla depresyon, depresyon eğilimi ve sosyal kaygı belirtileri gösterdikleri bulunmuştur.

Erözkan' da (2009) 600 üniversite öğrencisi üzerinde bağlanma stilleri ve sosyal kaygıyı araştırmıştır. Araştırma sonucunda bağlanma stilleri ve sosyal kaygı arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Nielsen ve Cairns' in (2009) çalışmasında sosyal kaygısı olan sekiz bireye en yakın ilişkilerindeki deneyimleriyle ilgili açık uçlu sorular sorulmuştur. Çalışmanın sonucu, bireylerin yakın ilişkiler oluşturabildiklerini ancak ilişkilerinde güvensiz bağlanma yapıları gösterdiklerini göstermiştir.

Literatürdeki araştırmalardan da görüldüğü üzere kişilerarası ilişkilerin altyapısını oluşturan bağlanma stilleri, sosyal kaygı üzerinde oldukça etkilidir. Gelecek nesilleri yetiştiren öğretmenlik mesleğinde sağlıklı kişilerarası geliştirilebilme yetisi oldukça önemlidir. Bu bağlamda kişilerarası ilişkilerinde sıkıntı yaşayan ve sosyal sınırlılıkları olan öğretmen adayları için rehberlik hizmetlerinin geliştirilebilmesi için bu araştırmanın yapılması gerekli bulunmuştur. Bu bağlamda bu araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeyleri ile aralarındaki ilişki araştırılmıştır.

Yöntem

Araştırma Grubu

Araştırma, amacına uygun olarak 2009-2010 Bahar döneminde Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 200 öğretmen adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerine ilişkin veriler, “Bilgi Toplama Formu”, “İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Sosyal Kaygı Ölçeği” ile sağlanmıştır.

Bilgi Toplama Formu (BTF): Bu formda cinsiyet, annenin öğrenim düzeyi, babanın öğrenim düzeyi ve sosyo-ekonomik düzey gibi demografik özelliklere ilişkin bilgiler yer almıştır.

İlişki Ölçekleri Anketi: Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmaları Sümer ve Güngör (1999) tarafından yapılmıştır. 30 maddeden oluşan ölçeğin maddeleri 7 basamaklı bir ölçek üzerinde (1= Beni hiç tanımlamıyor; 7= Tamamıyla beni tanımlıyor) puanlanmaktadır. Ölçeğin güvenli, korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanmadan oluşan 4 alt boyutu bulunmaktadır. Alt boyutlar arasındaki güvenilirlik katsayıları .41 ile .71 arasında yer almaktadır. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği .54 ile .78 arasında yer alırken, iç tutarlık katsayısı ise .27 ile .61 değeri arasında yer almaktadır. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğinin ve iç tutarlık katsayılarının düşük olması, araştırmanın sınırlılığı olarak ele alınabilir.

Sosyal Kaygı Ölçeği: Özbay ve Palancı (2001) tarafından üniversite öğrencilerinin yaşadığı sosyal kaygı içerikli sorunları belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek, 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçek likert türü bir ölçek olup, maddeler 0-4 aralığında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puanların yükselmesi sosyal kaygının yükseldiğine işaret etmektedir. Ölçeğin sosyal kaçınma, kritize edilme kaygısı ve bireysel değersizlik duygusu olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Üç faktörün açıkladığı toplam varyans % 32.9 bulunmuştur. Ölçeğe ait Cronbach Alfa değeri .89 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

“İlişki Ölçekleri Anketi” ve “Sosyal Kaygı Ölçeği” ölçeklerinden elde edilen verilerin analizinde SPSS 20 istatistik programı kullanılmıştır. Gruplar arası farklılığı belirlemek için “*t*-testi” ve “Kruskal- Wallis testi”, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için “*korelasyon analizi*” kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bulgular bölümünde öğrencilere uygulanan Bilgi Toplama Formu, İlişki Anketleri Ölçeği ve Sosyal Kaygı Ölçeği’nden elde edilen veriler ve bu verilerin istatistiksel teknikler sonucu ortaya çıkan bulgular sunulmaktadır.

Araştırma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının cinsiyete, anne eğitim düzeyine, baba eğitim düzeyine ve sosyo-ekonomik düzeye göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubunun tanımlayıcı bilgileri

Faktör	Değişken	n	%
Cinsiyet	Kız	120	60
	Erkek	80	40
Anne eğitim düzeyi	Okur-yazar	48	24
	İlkokul	93	46.5
	Ortaokul	30	15
	Lise	16	8
	Üniversite	13	6.5
Baba eğitim düzeyi	Okur-yazar	19	9.5
	İlkokul	66	33
	Ortaokul	40	20
	Lise	46	23
	Üniversite	29	14.5
Sosyo-ekonomik düzey	Düşük	15	7.5
	Orta	171	85.5
	Yüksek	14	7

1. Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Sosyal kaygı ve bağlanma stilleri arasında bir ilişki olup olmadığına Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanarak bakılmıştır. Bulunan korelasyon katsayıları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal kaygı ve bağlanma stilleri arasındaki korelasyonlar

	Güv.	Kor	Kay.	Sapl	S.kac	El.ky.	Değ.d.	S.kay.
Güv.	1							
Kor.	-,03	1						
Kay.	-,05	,51**	1					
Sapl.	,26**	,59**	,34**	1				
S.kac.	-,14*	,33**	,12	,26**	1			
El.ky.	-,03	,39**	,09	,35**	,71**	1		
Değ.d.	,00	,35**	,11	,34**	,70**	,67**	1	
S.kay.	-,07	,39**	,12	,35**	,92**	,88**	,86**	1

(*) p<0.05, (**) p<0.01

Sosyal kaygı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiye yönelik yapılan korelasyon analizinde, güvenli bağlanma ile sosyal kaçınma arasında negatif yönde $r = -.14$, $p<0.05$; korkulu bağlanma ile sosyal kaçınma arasında pozitif yönde $r = .33$, $p<0.01$; korkulu bağlanma ile eleştirilme kaygısı arasında pozitif yönde $r = .39$, $p<0.01$; korkulu bağlanma ile değersizlik duygusu arasında pozitif yönde $r = .35$, $p<0.01$; korkulu bağlanma ile sosyal kaygı arasında pozitif yönde $r = .39$, $p<0.01$; saplantılı bağlanma ile sosyal kaçınma arasında pozitif yönde $r = .26$, $p<0.01$; saplantılı bağlanma ile eleştirilme kaygısı arasında pozitif yönde $r = .35$, $p<0.01$; saplantılı bağlanma ile değersizlik duygusu arasında pozitif yönde $r = .34$, $p<0.01$; saplantılı bağlanma ile sosyal kaygı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r = .35$, $p<0.01$).

2. Cinsiyetler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Sosyal Kaygı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyetler açısından öğrencilerin sosyal kaygı ve bağlanma stillerine ilişki t testi sonuçları

Faktör	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p
Güvenli Bağlanma	Kız	120	22,48	6,16	4.33	.00
	Erkek	80	26,09	5,12		
Korkulu bağlanma	Kız	120	30,88	7,86	3.59	.00
	Erkek	80	26,73	8,18		
Kayıtsız bağlanma	Kız	120	25,86	6,58	.94	.34
	Erkek	80	25,00	5,78		
Saplantılı bağlanma	Kız	120	33,85	9,47	1.15	.25
	Erkek	80	35,44	9,75		
Sosyal Kaçınma	Kız	120	16,90	7,66	.37	.70
	Erkek	80	16,46	8,63		
Eleştirilme kaygısı	Kız	120	16,35	5,99	.62	.53
	Erkek	80	15,80	6,42		
Bireysel değersizlik	Kız	120	8,92	5,12	.12	.90
	Erkek	80	9,01	5,38		
Sosyal kaygı	Kız	120	42,18	16,70	.35	.72
	Erkek	80	41,28	18,48		

Bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan güvenli bağlanmadan alınan puanlar açısından cinsiyetler arasında fark bulunmuştur ($t=4.33$, $p<0.05$). Güvenli bağlanmadan alınan puanlar açısından erkeklerin ortalamaları (26.09), kızların ortalamalarından (22.48) daha yüksek olup, fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Korkulu bağlanmadan alınan puanlar açısından da cinsiyetler arasında fark bulunmuştur ($t=3.59$, $p<0.05$). Korkulu bağlanmadan alınan puanlar açısından kızların ortalamaları (30.88), erkeklerin ortalamalarından (26.73) daha yüksek olup, fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Kayıtsız bağlanma ($t=.94$, $p>0.05$) ve saplantılı bağlanmadan ($t=1.15$, $p>0.05$) alınan puanlar açısından cinsiyetler arasında fark bulunmamıştır.

Tablo 3'te görüldüğü gibi sosyal kaygı ve alt boyutlarından alınan puanlar açısından cinsiyetler arasında istatistiksel olarak fark bulunmamıştır. Sosyal Kaçınma ($t=.37$, $p>0.05$), eleştirilme kaygısı ($t=.62$, $p>0.05$), bireysel değersizlik ($t=.12$, $p>0.05$), sosyal kaygı ($t=.35$, $p>0.05$).

3. Anne Eğitim Düzeyine Göre Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerine İlişkin Bulgular

Bağlanma stillerinin anne eğitim düzeylerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Bağlanma stillerinin anne eğitim düzeylerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	x^2	p	Farkın kaynağı
Güvenli bağlanma	Okur-yazar	48	110,73	4	4,88	,29	
	İlkokul	93	98,95				-
	Ortaokul	30	106,75				
	Lise	16	83,59				
	Üniversite	13	80,23				
Korkulu bağlanma	Okur-yazar	48	106,00	4	2,98	,56	
	İlkokul	93	96,74				-
	Ortaokul	30	91,52				
	Lise	16	116,31				
	Üniversite	13	108,38				
Kayıtsız bağlanma	Okur-yazar	48	110,55	4	7,48	,11	
	İlkokul	93	93,31				-
	Ortaokul	30	94,03				
	Lise	16	97,59				
	Üniversite	13	133,31				
Saplantılı bağlanma	Okur-yazar	48	110,90	4	5,61	,23	
	İlkokul	93	95,69				-
	Ortaokul	30	89,52				
	Lise	16	122,13				
	Üniversite	13	95,27				

Tablo 4'te görüldüğü gibi bağlanma stillerinden alınan puanlar açısından anne eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Güvenli bağlanma ($x^2(4)=4,88$, $p>0.05$), korkulu bağlanma ($x^2(4)=2,98$, $p>0.05$), kayıtsız bağlanma ($x^2(4)=7,48$, $p>0.05$), saplantılı bağlanma ($x^2(4)=5,61$, $p>0.05$).

4. Anne Eğitim Düzeyine Göre Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Sosyal kaygı ve alt boyutlarının anne eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Sosyal kaygı ve alt boyutlarının anne eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	χ^2	p	Farkın kaynağı
Sosyal kaçınma	Okur-yazar	48	123,09	4	17,64	,00	Okuryazar>İlkokul Okuryazar>ortaokul Okuryazar>üniversite İlkokul>ortaokul
	İlkokul	93	101,53				
	Ortaokul	30	72,95				
	Lise	16	102,69				
	Üniversite	13	70,62				
Eleştirilme kaygısı	Okur-yazar	48	122,03	4	15,31	,00	Okuryazar>İlkokul Okuryazar>ortaokul Okuryazar>üniversite İlkokul>ortaokul
	İlkokul	93	102,71				
	Ortaokul	30	74,18				
	Lise	16	89,69				
	Üniversite	13	79,23				
Değersizlik duygusu	Okur-yazar	48	124,35	4	15,39	,00	Okuryazar>ortaokul Okuryazar>üniversite Okuryazar>İlkokul
	İlkokul	93	97,80				
	Ortaokul	30	75,73				
	Lise	16	106,22				
	Üniversite	13	81,88				
Sosyal kaygı	Okur-yazar	48	124,43	4	18,59	,00	Okuryazar>İlkokul Okuryazar>ortaokul Okuryazar>üniversite İlkokul>ortaokul
	İlkokul	93	101,27				
	Ortaokul	30	70,85				
	Lise	16	100,47				
	Üniversite	13	75,12				

Sosyal kaygının alt boyutlarından sosyal kaçınma açısından anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($\chi^2(4)=17,64$, $p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, annesi okur-

yazar olan öğrencilerin puanları, annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrencilerin puanlarına göre yüksek bulunmuştur. Annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin puanları da annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerden yüksek bulunmuştur.

Eleştirilme kaygısından alınan puanlar açısından da anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmuştur ($\chi^2(4)=15,31$, $p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, annesi okur-yazar olan öğrencilerin puanları, annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrencilerin puanlarına göre yüksek bulunmuştur. Annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin puanları da annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerden yüksek bulunmuştur.

Bireysel değersizlik puanları açısından da anne eğitim düzeyleri açısından anlamlı farklılık bulunmuştur ($\chi^2(4)=15,39$, $p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, annesi okur-yazar olan öğrencilerin puanları, annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrencilerin puanlarına göre yüksek bulunmuştur.

Analiz sonuçları, öğrencilerin sosyal kaygı puanları açısından da anne eğitim düzeyleri açısından anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir ($\chi^2(4)=18,59$, $p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, annesi okur-yazar olan öğrencilerin puanları, annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrencilerin puanlarına göre yüksek bulunmuştur. Annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin puanları da annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerden yüksek bulunmuştur.

5. Baba Eğitim Düzeyine Göre Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerine İlişkin Bulgular

Başlanma stillerinin baba eğitim düzeylerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Bağlanma stillerinin baba eğitim düzeylerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	x^2	p	Farkın kaynağı
Güvenli bağlanma	Okur-yazar	19	108,18	4	2,54	,63	-
	İlkokul	66	106,79				
	Ortaokul	40	100,60				
	Lise	46	90,88				
	Üniversite	29	96,28				
Korkulu bağlanma	Okur-yazar	19	102,42	4	1,61	,80	-
	İlkokul	66	99,57				
	Ortaokul	40	106,73				
	Lise	46	92,45				
	Üniversite	29	105,55				
Kayıtsız bağlanma	Okur-yazar	19	114,37	4	4,96	,29	-
	İlkokul	66	100,20				
	Ortaokul	40	97,21				
	Lise	46	88,82				
	Üniversite	29	115,16				
Saplantılı bağlanma	Okur-yazar	19	111,08	4	5,18	,26	-
	İlkokul	66	100,41				
	Ortaokul	40	102,20				
	Lise	46	86,08				
	Üniversite	29	114,31				

Tablo 6’da görüldüğü gibi bağlanma stillerinden alınan puanlar açısından baba eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Güvenli bağlanma ($x^2(4)=2,54$, $p>0.05$), korkulu bağlanma ($x^2(4) = 1,61$, $p>0.05$), kayıtsız bağlanma ($x^2(4) = 4,96$, $p>0.05$), saplantılı bağlanma ($x^2(4) = 5,18$, $p>0.05$).

6. Baba Eğitim Düzeyine Göre Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Sosyal kaygı ve alt boyutlarının baba eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Sosyal kaygı ve alt boyutlarının baba eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	χ^2	p	Farkın kaynağı
Sosyal kaçınma	Okur-yazar	19	117,05	4	8,99	,06	-
	İlkokul	66	110,66				
	Ortaokul	40	93,40				
	Lise	46	82,21				
	Üniversite	29	105,34				
Eleştirilme kaygısı	Okur-yazar	19	112,18	4	7,81	,09	-
	İlkokul	66	109,53				
	Ortaokul	40	100,55				
	Lise	46	80,77				
	Üniversite	29	103,52				
Değersizlik duygusu	Okur-yazar	19	119,53	4	9,21	,05	-
	İlkokul	66	109,96				
	Ortaokul	40	100,04				
	Lise	46	80,79				
	Üniversite	29	98,40				
Sosyal kaygı	Okur-yazar	19	116,68	4	11,65	,02	İlkokul>lise
	İlkokul	66	111,85				
	Ortaokul	40	98,24				
	Lise	46	77,21				
	Üniversite	29	104,14				

Sosyal kaygının alt boyutlarından sosyal kaçınma ($\chi^2(4)=8,99$, $p>0.05$), eleştirilme kaygısından ($\chi^2(4)=7,81$,

$p>0.05$) ve değersizlik duygusundan ($x^2(4)=9,21$, $p>0.05$) alınan puanlar açısından baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

Sosyal kaygıdan alınan puanlar açısından baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($x^2(4)= 11,65$, $p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin puanları, babası lise mezunu olan öğrencilerin puanlarından yüksek bulunmuştur.

7. Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerine İlişkin Bulgular

Bağlanma stillerinin sosyo-ekonomik düzeylere göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Bağlanma stillerinin sosyo-ekonomik düzeye göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	x^2	p	Farkın kaynağı
Güvenli bağlanma	Düşük	15	122,03	2	5,39	,06	-
	Orta	171	100,91				
	Yüksek	14	72,39				
Korkulu bağlanma	Düşük	15	115,60	2	5,05	,08	-
	Orta	171	96,86				
	Yüksek	14	128,82				
Kayıtsız bağlanma	Düşük	15	118,93	2	1,67	,43	-
	Orta	171	99,19				
	Yüksek	14	96,79				
Saplantılı bağlanma	Düşük	15	146,73	2	10,40	,00	Düşük>orta Düşük>yüksek
	Orta	171	97,03				
	Yüksek	14	93,39				

Tablo 8’de görüldüğü gibi bağlanma stillerinden alınan puanlar açısından sosyo-ekonomik düzeyler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Güvenli

bağlanma ($x^2(2) = 5,39, p>0.05$), korkulu bağlanma ($x^2(2) = 5,05, p>0.05$), kayıtsız bağlanma ($x^2(2) = 1,67, p>0.05$).

Saplantılı bağlanma stilinden alınan puanlar açısından sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı fark bulunmuştur ($x^2(2) = 10,40, p<0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin puanları, orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip öğrencilerin puanlarından yüksek bulunmuştur.

8. Sosyo-ekonomik Düzeye Göre Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Kaygı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Sosyal kaygı ve alt boyutlarının sosyo-ekonomik düzeylere göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Sosyal kaygı ve alt boyutlarının sosyo-ekonomik düzeye göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları

		n	Sıra ort.	sd	x^2	p	Farkın kaynağı
Sosyal kaçınma	Düşük	15	118,30	2	2,27	.32	-
	Orta	171	98,01				
	Yüksek	14	111,86				
Eleştirilme kaygısı	Düşük	15	127,23	2	3,72	,15	-
	Orta	171	98,95				
	Yüksek	14	90,75				
Değersizlik duygusu	Düşük	15	135,53	2	6,02	,04	Düşük>orta
	Orta	171	97,35				
	Yüksek	14	101,46				
Sosyal kaygı	Düşük	15	131,63	2	4,78	,09	-
	Orta	171	97,61				
	Yüksek	14	102,46				

Sosyal kaygının alt boyutlarından sosyal kaçınma ($x^2(2)=2,27, p>0.05$), eleştirilme kaygısı ($x^2(2)=3,72, p>0.05$) ve sosyal kaygıdan ($x^2(2)=4,78, p>0.05$) alınan puanlar açısından sosyo-ekonomik düzeyler arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Değersizlik duygusundan alınan puanlar açısından sosyo-ekonomik düzeyler arasında anlamlı fark bulunmuştur ($x^2(2) = 6,02$, $p < 0.05$). Farkın kaynağını bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin puanları, orta sosyo-ekonomik düzeye sahip öğrencilerin puanlarından yüksek bulunmuştur.

Tartışma

Araştırmada bağlanma stillerine ilişkin cinsiyetler açısından yapılan değerlendirmede, erkek öğrencilerin güvenli bağlanma stili ortalamalarının, kız öğrencilerinin ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin korkulu bağlanma stili puanlarının da erkek öğrencilerin ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum erkek ve kızların yetiştirilme tarzlarıyla ilişkili olarak düşünülebilir. Türkiye’ de kız ve erkek çocukların yetiştirilmesi sırasında kızların daha temkinli olmaları; erkek çocukların ise daha bağımsız olmaları yönünde desteklenmeleri bu durumu açıklayabilir. Türkiye’ de yapılan çeşitli araştırmalarda da benzer bulgulara rastlanmıştır (Saymaz, 2003; Erözkan ve Yılmaz, 2006; Yılmaz, 2007; Erözkan, 2011).

Sosyal kaygı ve alt boyutlarına ilişkin cinsiyetler arasında yapılan karşılaştırmada anlamlı bir farka rastlanamamıştır. Baltacı’ nın (2010) yaptığı çalışmada sosyal kaçınma, eleştirilme kaygısı ve değersizlik duygusu üzerinde cinsiyetler açısından anlamlı farkın olmadığı bulunmuştur. Göktürk’ün (2011) ergenler üzerinde yaptığı çalışmada da sosyal kaygı üzerinde cinsiyetler açısından anlamlı farkın olmadığı bulunmuştur. Bu durum, cinsiyetin sosyal kaygı üzerinde önemli bir etkisinin olmaması şeklinde yorumlanabilir. Cinsiyetler arasında anlamlı bir farkın olmaması, öğretmen adaylarının yetiştirilme tarzlarında farklılık olmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Anne eğitim düzeyine göre yapılan karşılaştırmada annesi okur-yazar olan bireylerin daha çok sosyal kaçınma, bireysel değersizlik, eleştirilme kaygısı ve sosyal kaygı puanlarının, annesi ilkökul, ortaokul ve üniversite mezunu olan bireylerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgunun yanı sıra annesi ilkökul mezunu olan bireylerin sosyal kaygı,

sosyal kaçınma ve eleştirilme kaygısı puanları da annesi ortaokul mezunu olan bireylere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç, annenin eğitim düzeyinin çocuğun sosyalleşmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Eğitimi düşük seviyede olan annelerin, sosyalleşmede önemli bir yer olarak kabul edilen okul hayatını yarıda bırakmaları, sosyal becerilerini etkilemiş olabilir. Bu durum onların sahip oldukları sosyal becerilerindeki kısıtlılıkları çocuklarına aktarmalarına neden olmuş olabilir. Aile hayatı içerisinde sosyal becerileri kazanamayan çocukların, gelecek yaşantısında da sosyal kaygı gibi belirtileri göstermeleri mümkün olabilir.

Anne eğitim düzeyine göre yapılan karşılaştırmada bağlanma stillerine ilişkin anlamlı bir farka rastlanamamıştır. Bu durum, özellikle anneyle kurulan duygusal bağda, annenin eğitim düzeyinin etkili olmamasının doğal bir sonuç olabildiği şeklinde yorumlanabilir. Anneliğin içgüdüsel olması nedeniyle anne eğitimi farklılık yaratmamış olabilir.

Baba eğitim düzeyine göre yapılan karşılaştırmada bağlanma stillerine ilişkin anlamlı bir farka rastlanamamıştır. Bağlanma kuramında anne rolünün daha ön planda olmasının bu sonuca neden olabileceği söylenebilir.

Baba eğitim düzeyine göre yapılan karşılaştırmada babası ilkököl mezunu olan bireylerin, babası lise mezunu olan bireylere göre sosyal kaygı puanları daha yüksek bulunmuştur.. Bu bulgu, babaların yarım kalan eğitimleri nedeniyle yaşadıkları sosyal becerilerindeki kısıtlılıkları çocuklarına aktarmalarından kaynaklanış olabilir. Göktürk'ün (2011) ergenler üzerinde yaptığı çalışmada da sosyal kaygı puanları üzerinde baba eğitim düzeyleri açısından anlamlı fark bulunmuştur.

Sosyo-ekonomik düzeye göre yapılan analizlerde, sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan bireylerin saplantılı bağlanma puanlarının, sosyo-ekonomik düzeyi orta ve yüksek olan bireylere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yılmaz'ın (2007) ve Saymaz'ın (2003) yaptığı çalışmada da benzer bir bulguya rastlanmıştır. Bu sonuç, ekonomik olarak yeterli olanaklara sahip olmayan bireylerin kendilerine atfettikleri değer olumsuz olmasından kaynaklanabilir.

Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan bireylerin sosyal kaygının alt boyutlarından olan bireysel değersizlik boyutundan sosyo-ekonomik düzeyi orta olan bireylere göre daha yüksek puanlar aldıkları bulunmuştur. Maddi olanakları kısıtlı olan bireylerin kendi değerleriyle ilgili olumsuz yüklemeleri olması bu durumu açıklayabilir. Araştırmamızın bu bulgusu Erözkan'ın (2008) ve Karavaşar'ın (2008) bulgusuyla örtüşmektedir.

Bağlanma stilleri ve sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesine dönük olarak ülkemizde yapılmış araştırmaların sınırlı olması çalışmamızı özgün kılmaktadır. Türkiye'de konuyla ilişkili yapılan araştırmalara bakıldığında Erözkan (2009) ve Ayberk' in (2011) çalışmalarına rastlanılmıştır.

Sonuçlar

Öğretmen adaylarının bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler bağlamında ele alınması ve aralarındaki ilişkinin saptanması problemle ilgili bazı gerçekleri ortaya yansıtılmıştır. Araştırmadan çıkan sonuçlara göre bağlanma ve sosyal kaygı birbirleriyle ilişkili faktörler olarak değerlendirilebilir. Annenin eğitim düzeyinin düşük olması da sosyal kaygı ve alt boyutları üzerinde etkili olmuştur. Bu sonuç özellikle yeni nesillerin yetişmesinde annelerin eğitimi olmasının önemine dikkat çekmektedir. Aynı şekilde babalarında eğitim düzeyinin düşük olmasının sosyal kaygıyla ilişkili çıkması da babaların da çocuğun sosyalleşmesindeki önemini ortaya koymuştur. Etkili sosyal ilişkiler kuran bireylerin yetişmesinde anne ve baba eğitim düzeylerinin özellikle anne eğitim düzeyinin önemli olduğu önemli bir sonuçtur. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının sosyo-ekonomik durumlarının düşük olmasının, bireysel değersizlik duygularının ve kendiyile ilgili olumsuz benlik algılarının olduğu, başkalarıyla ilgili olumlu benlik algılarının olduğu saplantılı bağlanma stili puanlarının, daha yüksek ekonomik seviyeye sahip kişilere göre daha yüksek çıktığını göstermiştir. Bu sonuç, sosyo-ekonomik durumun öğretmen adaylarının kendilerine ilişkin algılarını etkilediği sonucunu göstermektedir.

Sosyal kaygı ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların sınırlı sayıda olması, araştırmada elde edilen bulguların literature göre yeterince tartışılmamasına neden olmuştur. Bu nedenle bu durum araştırmacının bir sınırlılığıdır.

Öneriler

Bu çalışmada varılan sonuçlardan yola çıkılarak, aşağıdaki öneriler yapılabilir.

1. Sosyal kaygısı olan öğrencilere yönelik sosyal kaygıyla başa çıkmaya ilişkin çeşitli rehberlik programları oluşturulabilir.

2. Eğitim Fakültesi öğrencilerine yönelik sosyal kaygı ve çeşitli değişkenlerle ilişkili araştırmalar yaygınlaştırılabilir.

3. Düşük eğitim seviyesine sahip anne adayları ve babalara yönelik, sosyal kaygıya ilişkin bilgilendirme amaçlı çeşitli eğitim programları oluşturulabilir.

Kaynaklar

Ayberk, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla Üniversitesi.

Baltacı, Ö. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı, sosyal destek ve problem çözme yaklaşımları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Selçuk Üniversitesi.

Bartholomew, K. & Horowitz, L.M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a Four-Category Model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244.

Bowlby, J. (1973). *Attachment and Loss: Separation, Anxiety and Anger*. New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1980). *Attachment and Loss: Sadness and Depression*, New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1988). *A Secure Base: Clinical Applications of Attachment Theory*. London. Routledge.

- Dilbaz, N. (2000). Sosyal anksiyete bozukluğu: tanı, epidemiyoloji, etioloji, klinik ve ayırıcı tanı. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 2-3, 21.
- Dilbaz, N., Enez, A. ve Çavus, S.Y. (2011). Social anxiety disorder, different views of anxiety disorders, Dr. Salih Selek (Ed.), InTech, Available from:<http://www.intechopen.com/books/different-views-of-anxiety-disorders/social-anxiety-disorder>
- Eng,W., Heimberg, R.G., Hart, T.A., Schneiner, F.R. & Liebowitz, M.R. (2001). Attachment in individuals with social anxiety disorder: the relationship among adult attachment styles, social anxiety, depression. *Emotion*. 1(4), 365-380.
- Erözkan, A. ve Yılmaz, B. (2006). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve mizah tarzları. *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Muğla.
- Erözkan, A. (2008). Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılıkları ile sosyal kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 225-240.
- Erözkan, A. (2009). The relationship between attachment styles and social anxiety: An investigation with Turkish university students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 37(6), 835-844.
- Erözkan, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(3), 60-74.
- Griffin, D.& Batholomew, K. (1994). Models of the self and other: fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 430-445.
- Göktürk, G. Y. (2011). Ergenlerin sosyal kaygı düzeylerinin özgüven ve bazı kişisel demografik özelliklere göre incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Işık, E. ve Taner, Y.L. (2006). *Çocuk, ergen ve erişkinlerde anksiyete bozuklukları*. Asimetrik Paralel Yayıncılık. İst.
- İzgiç, Ş., Akyüz, G., Doğan, O. ve Kuğu, N. (2000). Üniversite öğrencilerinde sosyal fobi yaygınlığı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 1, 207-214.

- Karakaş, Y. (2008). Lise öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeyleri ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Yüksek Lisans Tezi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla Üniversitesi.
- Kaya, N., Çilli, A.S., Aşkın, R., Herken, H., Özkan, İ. ve Kucur, R. (1997). Orta ve yükseköğrenim öğrencilerinde sosyal fobik belirti yaygınlığı. *Genel Tıp Dergisi*, 7(3), 133-137.
- Keskin, G. ve Orgun, F. (2007). Bir grup üniversite öğrencisinde sosyal fobi yaşama durumlarının ve başa çıkma stratejilerinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8, 262-270.
- Nielsen, K.E.J. & Cairns, S.L. (2009). Social anxiety and close relationships: A Hermeneutic phenomenological study. *Canadian Journal of Counselling*, 43, 178-197.
- Özbay, Y. ve Palancı, M. (2001). Sosyal kaygı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, *VI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, ODTÜ. Ankara.
- Saymaz, İ. (2003). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişkileri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin türk örnekleme üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürler arası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Tekin, M. (2008). Üniversite Öğrencilerinde bilişsel model çerçevesinde sosyal anksiyete bozukluğu ve alkol kötüye kullanımı ilişkisi. *Yüksek Lisans Tezi*. Muğla Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Van Buren, A. & Cooley, L. E. (2002). Attachment styles, wiew of self and negative affect. *North American Journal of Psychology*, 4(3), 417-430.
- Yılmaz, B. (2007). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası iletişim becerileri ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki. *Yüksek Lisans Tezi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla Üniversitesi
- Yüksel, N. (2006). *Ruhsal Hastalıklar*. Nobel Tıp Kitabevi. Ankara.

Attachment Styles and Social Anxiety Levels of Teacher Candidates

Burcu Karaşar[†]

Amasya University, Turkey

Received: 10.09.2013 - Revised: 13.01.2014 - Accepted: 31.01.2014

Summary

Problem Statement: Frequency of social anxiety among college students shows the importance of the necessary precautions for social anxiety and how important is to intervene in social anxiety. The teaching profession, in which interpersonal relationships are important, suffers especially from the social anxiety symptoms. Knowing the factors that cause social anxiety and an investigation of related variables are require. However, in literature there are a limited number of studies about the relationship between attachment styles and social anxiety, and the examination of it from the point of the various variables.

Purpose of the Study: The aim of this study is to compare the university students's attachment styles and social anxiety levels with respect to gender, maternal education level, paternal education level and socio-economic status.

Method(s): For this purpose 200 (120 females; 80 males) students are randomly recruited from the Amasya University Faculty of Education's various departments. Main instruments are "Information Form, Social Anxiety Scale and Relationship Scales Questionnaire.

Findings and Discussions: The findings showed that there is a difference between male and female participants in terms of their scores on the secured and fearful attachment types; the socio-economic status according to the scores that they got from the preoccupied attachment; maternal education levels according to the scores that they got from the social anxiety and subdimensions of social anxiety "social avoidance", "being criticized anxiety" and "individual worthlessness"; paternal education levels according to the

---

[†]Corresponding Author: Phone: +90 358 2181767, E-mail: burcuu1982@hotmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2014

scores that they got from social anxiety; the socio-economic status levels according to the scores that they got from individual worthlessness.

Conclusions and Recommendations: The results are discussed in the light of previous findings and in the context of attachment styles and social anxiety levels conducting future research for implications as well.

Keywords: Attachment Styles, Social Anxiety, University Students